

SİRKÜLER (2018'75)

Konu: Türk Ticaret Kanunun 376'ncı Maddesine Göre Sermayenin Kaybı, Borca Batık Durumunda Bulunan Şirketlerin Yapması Gereken Uygulamalar Hakkında Tebliğ.

Ticaret Bakanlığından, "6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununun 376'ncı Maddesinin Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" yayımlanmış olup, bu tebliğde;

Türk Ticaret Kanununun (TTK) 376'ncı maddesi kapsamında sermayenin kaybı veya borca batık olma durumlarında uygulanacak usul ve esasları düzenlemektedir. Bu açıklamalara göre;

- Son yıllık bilançodan, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının yada üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, Anonim şirketlerde yönetim kurulu, limited şirketlerde şirket müdürleri/müdürler kurulu, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde yönetici/yöneticileri, gündem maddesi sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının karşılıksız kaldığı belirtilerek hemen genel kurulu toplantıya çağırarak bu durumun genel kurulda görüşülmesi sağlanması gerekmektedir. Genel kurul farklı bir gündem maddesi ile toplantıya çağırılmış olsa dahi şirketin TTK'nun 376'ncı maddesi kapsamında olması durumunda bu hususun genel kurulda görüşülmesi gerekmektedir.
- Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının karşılıksız kalması; halinde yönetim organı genel kurulu toplantıya çağırır ve yönetim organı tarafından yazılı veya sözlü olarak genel kurula uygun iyileştirici önlemleri sunar. Yönetim organı genel kurula son bilançoıy genel kurula sunarak, şirketin finansal yönden bulunduğu durumu bütün açıklığıyla ve her ortağın anlayabileceğı açıklıkta izah ederek, ve de şirketin zararının kısmen veya tamamen ortadan kaldırılması için, alınması gereken önlemleri (sermaye tamamlaması, artırımı/azaltımı, bazı üretim birimlerinin, iştirak veya gayrimenkullerin elden çıkartılması, bazı üretim tesislerin kapatılması, pazarlama stratejisinin değıştirilmesi vb. iyileştirici önlemleri genel kurula sunulması, genel kurul tarafından yapılacak görüşmelerin sonucunda ya bu önerileri kabul ederek veya iyileştirme sağlayacak yeni önerilerin uygulanmasına karar vermesi gerekiyor.
- Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kalması yönetim organı tarafından, bu hususu görüşmek üzere genel kurulun toplantıya çağırılması gerekmektedir.
- Sermayenin 1/3'ü ile yetinilmesine karar verilmesi halinde, Kanunun 473 ila 475'nci maddelerine göre sermaye azaltması yapılmasına, (473'ncü madde sermaye azaltması maddesi olup, 474'ncü maddesinde ise yönetim kurulunun alacağı karara binaen, mevcut zararların sermayeden düşülmesi halinde yapılan sermaye azaltmasında alacaklılara çağrı yapılmayacağına, 475'nci maddesinde kararların yerine getirilmesiyle ilgili maddelerdir.)
- Sermayenin tamamlanmasına (karşılıksız kalan kısmın)
- Sermayenin artırılmasına,

Karar vermesi gerekmektedir.

- Sermayenin tamamlanması, bilanço açıklarının ortakların tamamı veya bazı ortaklar tarafından kapatılmasıdır. TTK madde 519/3'te Kanuni yedek akçeler muhtemel zararları kapatmak amacıyla ayrıldıkları için, kanuni yedek akçelerin yitirilen kısımlarının tamamlanmasına gerek olmayıp, yalnızca yitirilen sermayenin tamamlanmasına karar verilmesi halinde, her ortak zarar sebebiyle karşılıksız kalan sermaye tutarını kapatacak miktarda parayı vermekle yükümlüdür. Her ortak tamamlamaya payı oranında katılabilir ve verdiği sermaye tamamlama tutarını geri alamaz. Bu yükümlülük sermaye konulması veya borç verilmesi niteliğinde olmayan karşılıksız verilen tutardır. Ayrıca yapılan ödemeler gelecekte yapılacak sermaye artırımına mahsuben bir avans olarak nitelendirilemez Bu durum diğer şirket türleri içinde aynen geçerlidir.

Bilanço zararlarının kapatılması için getirilen, sermaye tamamlama yükümlülükleri uyarınca yapılan ödemeler öz kaynaklar hesap grubu içerisinde sermaye fonu tamamlama hesabında toplanır ve hesapta takip edilir.

- Sermayenin zarar sonucu ortaya çıkan kayıp kadar azaltılması ile birlikte eş zamanlı olarak istenilen tutarda sermaye artırıma karar verilebilir. Bu durumda eş zamanlı nakit sermaye artırım tutarının %25'nin ödenmesi şartı getirilmiştir.

Sermayenin zarar sonucu ortaya çıkan kaybı kadar tutarda azaltılması yoluna gidilmeden sermaye artırımına karar verilebilir. Bu şekilde yapılacak sermaye artırımında sermayenin en az yarısını karşılayacak tutarın tescilden önce ödenmesi gerekmektedir. Dolayısıyla sermaye artırımının tescili aşamasında, anonim şirketlerde ödenen sermaye tutarının bankada bloke edilmesi, limited şirketlerde ise sermayenin ödendiğine dair banka dekontunun ibraz edilmesi gerekecektir.

- Sermaye ile kanuni yedek akçelerin toplamının 2/3'ünün zarar sebebiyle karşılıksız kalması halinde genel kurulun, sermaye azaltmasına, artırımına veya tamamlanmasına karar verilmemesi halinde şirket kendiliğinden sona erer, sona eren şirket TTK'nun 536'ncı ve takip eden maddeleri kapsamında tasfiye edilmesi gerekmektedir.
- Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının tamamının karşılıksız kalması halinde şirket borca batık şirket konumu durumunda olup, şirketin aktiflerinin borçlarını karşılayamaması halidir. Borca batık işaretleri, yıllık ve ara dönem finansal tablolardan, denetime tabi şirketlerde denetim raporlarından, erken teşhis komitesinin raporlarından, yönetim organın belirlenmesinden ortaya çıkabilir.

Şirket borca batık durumu işaret ve emareleri var ise yönetim organı hem işletmenin devamlılığı, esasına göre hem de varlıkların muhtemel satış fiyatları üzerinden bir ara bilanço çıkartılması gerekmektedir.

Yönetim organı, işletmenin devamlılığı esasına, hem de varlıkların muhtemel satış fiyatı değerlerinde göre çıkarılan ara bilançoda, rayiç bedele göre aktiflerin, şirket borçlarını karşılayamaya yetmediği belirlenmesi halinde, şirketin, sermaye artırımına veya azaltılmasına ve de tamamlanmasına karar verilmediği durumda şirket yönetim organı, şirketin iflası için mahkemeye başvurmaları gerekmektedir. (Yönetim organı tarafından İflas başvurusunun mahkemeye yapılmaması halinde, ileride şirket borçlarının ödenememesi nedeniyle ceza davası ile karşı karşıya kalabilirler.)

- Şirketlerin sermaye kaybı ve borca batık olma durumları, TTK'nun 88'nci maddesiyle kamu Gözetimi, Muhasebe ve denetim Standartları Kurumunun belirleyeceği kıstaslara göre düzenlenecek finansal tablolar esas alınarak belirlenecektir. Finansal tabloların düzenlenmesinde ihtiyari olarak Türkiye Muhasebe Standartlarının uygulanmasının tercih edilmesi halinde, bu şekilde düzenlenen finansal tablolar esas alınarak şirketin sermaye kaybı veya borca batık durumu tespit edilecektir.

- Sermaye kaybı veya borca batık durumda olan bir şirket, TTK'nun 139'ncu maddesinde belirtildiği üzere; kaybolan sermayeyi karşılayabilecek tutarda serbestçe tasarruf edilebilen öz varlığa sahip şirketle birleşebilir. Birleşmeye taraf olan bir şirketin sermayesiyle kanuni yedek akçeleri kaybolmuş veya borca batık durumda olması halinde, devralacak şirketin borca batıklık durumunu karşılayacak tutarda serbestçe tasarruf edebileceği öz varlığa sahip bulunduğu ve buna ilişkin tutarların, hesap şekli de gösterilerek doğrulandığı veya belirtilen durumların mevcut olmadığının doğrulandığı yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir raporu ile ortaya konulur. Devrolunan şirketlerin bağımsız denetime tabi olması halinde bu rapor denetimi yapan denetçi tarafından da hazırlanabilir.
- Tebliğde yer alan Geçici Madde 1'de; 01.01.2023 tarihinde kadar, TTK'nun 376'ncı maddesi kapsamında sermaye kaybı veya borca batık olma durumuna ilişkin yapılan hesaplamalarda, henüz ifa edilmemiş (ödenmemiş) yabancı para cinsi yükümlülüklerden doğan kur farkı zararları hesaplamalarda dikkate alınmayabileceği yönünde düzenleme yapılmıştır. Ödenmemiş yabancı para cinsi yükümlülükleri VUK'nun 280'nci maddesinde yabancı para cinsinden olan alacak ve borçların değerlemesi yapılması mecburiyeti olduğu için, bu maddeye göre yabancı paraların değerlemesi yapılarak kayıtlara yansıtılacak, ihtiyarilik hakkını kullanarak itfa (ödenmemiş) edilmemiş yabancı para borçlarına ait kur farkı tutarını bilanço haricinde hesaplanıp, TTK 376'ncı maddesi kapsamında yapılacak sermaye kaybı veya borca batık hesaplamasında kur farkı bu tutar öz kaynaklarda tenzil edilerek şirketin sermaye kaybı ve borca batık durumu tespit edilecektir.

Bu tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girmektedir.

(Resmi Gazete: 15.09.2018 tarihli 30536 sayılı)

Söz konusu tebliğe aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz.

<http://www.resmigazete.gov.tr/main.aspx?home=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/09/20180915.htm&main=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/09/20180915.htm>

Bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

TÜRKERLER Bağımsız Denetim
Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.